

ВИСНОВОК

творчого керівника, народного артиста України, професора кафедри
сольного співу та оперної підготовки Харківського національного університету
мистецтв імені І. П. Котляревського
БОЛДИРСЬКА Володимира Олександровича
та наукового консультанта
ШАПОВАЛОВОЇ Людмили Володимирівни
на творчий мистецький проєкт аспіранта кафедри сольного співу та
оперної підготовки Харківського національного університету мистецтв імені
І. П. Котляревського
Бурцева Микити Вікторовича
**«ХРИСТИЯНСЬКІ МОТИВИ В ОПЕРНІЙ І КАМЕРНО-
ВОКАЛЬНІЙ МУЗИЦІ ХІХ СТОЛІТТЯ»**,
поданого до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтв
за спеціалізацією 025 «Музичне мистецтво»

Бурцев Микита Вікторович – лауреат та дипломант багатьох вокальних конкурсів¹ – на момент вступу до творчої аспірантури проявив себе як надзвичайно обдарований співак з відмінною технікою та чудовим музичним смаком. Його відрізняє постійна жага до самовдосконалення творчої форми у різних жанрах вокальної діяльності. Вкажемо на факти його творчого шляху до вищих щаблів майстерності, зокрема: участь у престижних майстер-класах: 1) німецької співачки **Елізабет Штутцер** (Харків, Україна, вересень, 2019); 2) **Крістіана Хільца**, професора Вищої школи мистецтв в Берні (Швейцарія) у рамках Австрійської барокової академії (Гмунден, Австрія; серпень, 2019); 3) **Томаса Хемпсона** (у рамках «Heidelberg lied academy»; Гайдельберг, Німеччина, жовтень, 2022).

Творчий мистецький проєкт М.В.Бурцева складався з трьох сольних концертів, програми яких охоплювали як твори з тисячолітньою історією, так і твори композиторів ХІХ ст. Це вимагало від виконавця майстерного відображення з одного боку, духовного аскетизму старовинної музики, а з іншого – розмаїття психологічної палітри музичного романтизму. Ще одною особливістю трьох програм стала їх полі-лінгвістичність. Володіння різними мовно-стильовими напрямками переконливо демонструється виконанням творів латинською, італійською, старочеською, французькою, німецькою, англійською мовами. Отже, програми, презентовані в цьому творчому мистецькому проєкті, стали підсумком величезної роботи, значним «кроком» вперед та ґрунтовною базою для подальшого творчого розвитку М.В.Бурцева як камерного та оперного співака.

¹ 1 премія: September, 2018 Kharkiv assemblies international competition (Харків, Україна, вересень, 2018);

2 премія: Muslim Magomaeв international competition (Трускавець, Україна; грудень, 2018);

2 премія: Compostela lirica competition, Сантьяго де Компостела, Іспанія (грудень 2021);

2 премія: Antonina Carmi international competition (Люблін, Польща; вересень, 2022);

Диплом: Giorgio Merighi International competition. Київ (Україна-Рим), Італія. Вересень 2021).

Під час підготовки творчого мистецького проєкту аспірант М.В.Бурцев проявив себе як талановитий музикант, наполегливий та вдумливий співак, серйозний дослідник. Маючи значний досвід концертної діяльності, він оволодів широким репертуаром академічного співака в різних жанрах. Особливістю його творчого становлення була участь в духовних піснеспівах храму Трьох святих (м. Харків), на ґрунті якого сформувався відомий колектив «Стрітення» (керівник – Ігор Сахно, кандидат мистецтвознавства), який взяв Гран-прі на фестивалі «Києво-Печерський глас».

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та її наукового обґрунтування тісно пов'язана з виконавським «трампліном» співацької діяльності молодого співака у складі цього колективу, який отримав широку популярність в Україні. Звідси увага молодого співака до духовних засад класичного мистецтва, яке має не лише розважально-естетичну функцію, але й, етичний «стрижень», духовну місію. У такому ракурсі тема є складною, маловивченою у вітчизняному музикознавстві, потребує ґрунтовної історичної та теоретичної розробки, причому не лише з боку науковців, а, насамперед, виконавців (в тому числі співаків). Ось чому вважаємо пропонувану тему і реалізований проєкт серйозною заявою на розв'язання проблеми *актуальної інтерпретації класичної вокальної музики* на засадах духовного аналізу музики як умови її процвітання в сучасному глобалізованому світі.

У науковому обґрунтуванні творчого мистецького проєкту М.В.Бурцева на матеріалі вокальної музики йдеться послідовна розмова про духовний зміст твору, який постає як очевидна проблема перед співаками в процесі створення адекватної інтерпретації оперного (камерного) твору. Актуалізація християнської концепції мислення у сучасних співаків відбувається завдяки зверненню автора проєкту до відомих зразків оперної творчості європейських композиторів ХІХ ст. разом з необхідними історичними екскурсами в проблематику духовного співу минулого. Відсутність науково-методичної літератури для співаків, присвяченої правильному розумінню християнського змісту камерно-вокальних творів, вказує на гострий дефіцит досліджень такого роду.

Новизна отриманих результатів обумовлена тим, що у музикознавстві вперше доведена історична значущість християнської тематики в контексті оперної музики. Релігійні мотиви та образи постають як наскрізна тема семантики вокальної творчості композиторів, співаків, слухачів Західної Європи ХІХ століття, неактуальна у постсекулярну добу ХХ століття.

М.В.Бурцеву вдалося висвітлити трактування вокально-сценічних образів у операх доби романтизму, тісно пов'язаних з біблійними сюжетами та образами через інтерпретацію духовно-релігійних мотивів та символів.

Більш того, аналіз камерної спадщини класиків класико-романтичної доби, довів, що християнські мотиви в концепції вокальних циклів Л.Бетховена, Ф.Шуберта, Й.Брамса слугують свідомством духовної рефлексії їх творців та опосередкованим «портретом» тогочасного суспільства, його психології, світоглядних цінностей.

Здобувачем запропоновано типологію творів з християнською тематикою в оперній/камерній музиці XIX ст., і головне, – автор на власному досвіді узагальнив виконавські завдання для адекватної інтерпретації творів духовного змісту.

В цілому аспірант М.В.Бурцев впорався з академічними вимогами кваліфікаційної роботи, методами наукового пізнання та викладу; має дві статті, надруковані у фаховому збірнику наукових праць; пройшов відповідну кількість апробацій у вигляді доповідей. Його наукове зростання на засадах єдності теорії та практики вокального мистецтва є очевидним. Список використаних джерел містить достатній корпус праць. Індивідуальний план творчої роботи виконано у повному обсязі.

Реалізація творчого мистецького проєкту М.В.Бурцева виявилася змістовною, концептуальною, відповідною новітнім методам та підходам сучасного музикознавства до феномену вокального співу, мистецтва інтерпретації. Завдячуючи глибинному музичному слуху-мисленню, здобувач репрезентував концертні програми та їх наукове обґрунтування на найвищому професійному й творчому рівні.

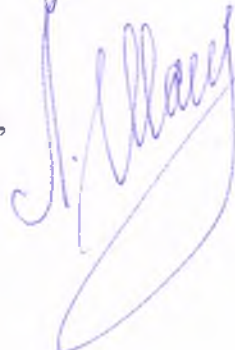
Таким чином, творчий мистецький проєкт М.С.Бурцева «Християнські мотиви в оперній і камерно-вокальній музиці XIX століття» та його наукове обґрунтування відповідають усім вимогам, які висувуються МОН України до праць подібного рангу, і тому мають бути рекомендованими до захисту.

Творчий керівник
Народний артист України,
професор



В.О.Болдирев

Науковий консультант
доктор мистецтвознавства,
професор



Л.В.Шаповалова

20.09.2023 року

